

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
54/14. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2014. április 8.

A C-293/12. és C-594/12. sz., Digital Rights Ireland, valamint Seitlinger és társai egyesített ügyekben hozott ítélet

A Bíróság érvénytelennek nyilvánítja az adatok megőrzéséről szóló irányelvet

Ezen irányelv széles körű és különösen súlyos beavatkozást jelent a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogba anélkül, hogy e beavatkozás a szigorúan szükséges mértékre korlátozódna

Az adatok megőrzéséről szóló irányelv¹ fő célja egyes, a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtói vagy a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatói által előállított vagy feldolgozott adatok megőrzésére vonatkozó tagállami rendelkezések harmonizálása. Ezen irányelv így annak biztosítására irányul, hogy az említett adatok olyan súlyos bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából rendelkezésre álljanak, mint például a szervezett bűnözéssel és a terrorizmussal kapcsolatos bűncselekmények. Így az irányelv előírja, hogy a fent említett szolgáltatók kötelesek megőrizni a forgalomra vonatkozó adatokat, a helymeghatározó adatokat, valamint az előfizető vagy a nyilvántartott felhasználó azonosításához szükséges kapcsolódó adatokat. Nem teszi lehetővé viszont a közlések tartalmának és a lehívott információknak a megőrzését.

A High Court (ítélőtábla, Írország), valamint a Verfassungsgerichtshof (alkotmánybíróság, Ausztria) arra kéri a Bíróságot, hogy különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában biztosított két alapvető jog – nevezetesen a magánélet tiszteletben tartásához való alapvető jog és a személyes adatok védelméhez való alapvető jog – tekintetében vizsgálja meg az irányelv érvényességét.

A High Courtnak a Digital Rights ír társaság és az ír hatóságok közötti, az elektronikus kommunikációkkal kapcsolatos adatok megőrzésére vonatkozó nemzeti intézkedések jogszerűsége tárgyában indult jogvitát kell eldöntenie. A Verfassungsgerichtshof előtt több alkotmányjogi tárgyú kereset van folyamatban, amelyet a Kärntner Landesregierung (Karintia Land kormánya), valamint M. Seitlinger, C. Tschohl és további 11 128 felperes kezdeményezett. E keresetek az irányelvet az osztrák jogba áttett nemzeti rendelkezés megsemmisítésére irányulnak.

A mai napon hozott ítéletében a Bíróság érvénytelennek nyilvánítja az irányelvet.²

A Bíróság legelőször is megállapítja, hogy a megőrzendő adatok többek között lehetővé teszik: (1) annak megismerését, hogy az előfizető vagy a nyilvántartott felhasználó mely személlyel és hogyan lépett kapcsolatba, (2) a kommunikáció időtartamának, valamint annak a helynek a meghatározását, ahol arra sor került, és (3) az előfizető vagy a nyilvántartott felhasználó és bizonyos személyek közötti kommunikáció bizonyos időszakon belüli gyakoriságának megismerését. Ezek az adatok összességükben tekintve nagyon pontos információkkal szolgálhatnak azon személyek magánéletéről, akiknek az adatait őrzik, így mindennapi szokásokról, állandó vagy átmeneti tartózkodási helyekről, mindennapos vagy egyéb utazásokról, végzett tevékenységekről, társadalmi kapcsolatokról és a látogatott szociális körökről.

¹ A nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló 2006. március 15-i 2006/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 105., 54. o.).

² Tekintettel arra, hogy a Bíróság nem korlátozta ítéletének időbeli hatályát, az érvénytelenség megállapítása az irányelv hatálybalépésének időpontjától hatályos.

A Bíróság úgy ítéli meg, hogy **az irányelv – ezen adatok megőrzésének előírása és az illetékes nemzeti hatóságok számára az azokhoz való hozzáférés lehetővé tétele révén – különösen súlyosan beavatkozott a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogba.** Az továbbá, hogy az adatok megőrzésére és későbbi felhasználására az előfizető vagy a nyilvántartott felhasználó erről való tájékoztatása nélkül kerül sor, azt az érzést keltheti az érintett személyekben, hogy a magánéletük folyamatos felügyelet alatt áll.

A Bíróság ezt követően megvizsgálja, hogy a szóban forgó alapvető jogokba történő ilyen beavatkozás igazolt-e.

Megállapítja, hogy az irányelvben előírt **adattmegőrzés nem sérti a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jog lényeges tartalmát.** Az irányelv ugyanis nem teszi lehetővé önmagukban az elektronikus kommunikációk tartalmának megismerését, és előírja, hogy a szolgáltatásnyújtóknak és a hálózatszolgáltatóknak tiszteletben kell tartaniuk bizonyos adatvédelmi és adatbiztonsági elveket

Ezen felül az adatoknak az illetékes nemzeti hatóságok számára történő esetleges továbbításuk céljából történő megőrzése valóban egy közérdekű célnak felel meg, nevezetesen a súlyos bűnözés elleni küzdelemnek, valamint végeredményben a közbiztonságnak.

A Bíróság megítélése szerint az adatok megőrzéséről szóló irányelv elfogadásával az uniós jogalkotó azonban túllépte az arányosság elvének tiszteletben tartása által megkövetelt korlátokat.

A Bíróság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy figyelembe véve egyrészt a magánélet tiszteletben tartásához való alapvető jog tekintetében a személyes adatok védelme által játszott fontos szerepet, másrészt az irányelv által megvalósított, e jogba történő beavatkozás terjedelmét és súlyosságát, az uniós jogalkotó mérlegelési jogköre korlátozottnak minősül, ezért szigorú felülvizsgálatot kell végezni.

Jóllehet az irányelvben előírt adattmegőrzés alkalmasnak tekintető az abban kitűzött cél elérésére, **ezen irányelv széles és különösen súlyos beavatkozása a szóban forgó alapvető jogokba nem kellőképpen körülhatárolt annak biztosításához, hogy az említett beavatkozás valóban a szigorúan szükséges mértékre korlátozódjon.**

Ugyanis, először is, az irányelv általános módon kiterjed minden egyénre, elektronikus hírközlési eszközre és forgalommal kapcsolatos adataira **bármely – a súlyos bűncselekmények elleni küzdelemre irányuló cél alapján tett – különbségtétel, korlátozás vagy kivétel nélkül.**

Másodsorban az irányelvben nem szerepel egyetlen objektív kritérium sem, amely lehetővé tenné annak biztosítását, hogy az illetékes nemzeti hatóságok csak olyan bűncselekmények büntetőjogi megelőzése, kivizsgálása és üldözése céljából **férhessenek hozzá az adatokhoz** és használhassák fel azokat, amelyek a szóban forgó alapjogokba való beavatkozás terjedelmére és súlyosságára tekintettel kellően súlyosnak tekinthetők e beavatkozás igazolásához. Az irányelv ezzel szemben az egyes tagállamok nemzeti joga által meghatározott „súlyos bűncselekményekre” történő általános hivatkozásra szorítkozik. Ezenfelül az irányelv nem írja elő azokat az anyagi és eljárásjogi feltételeket, amelyek esetén az illetékes nemzeti hatóságok hozzáférhetnek az adatokhoz és később felhasználhatják azokat. Az adatokhoz való hozzáférés különösen nincs bíróság vagy független közigazgatási szerv előzetes ellenőrzéséhez kötve.

Harmadsorban **az adattmegőrzés időtartamát** illetően az irányelv legalább hat hónapot ír elő anélkül, hogy bármilyen különbséget tenne az adatkategóriák között az érintett személyek alapján, vagy az adatoknak a célkitűzéshez viszonyított esetleges hasznossága alapján. Ez az időtartam továbbá legalább hat hónap és legfeljebb huszonnégy hónap között mozog, anélkül hogy az irányelv megállapítaná azokat az objektív kritériumokat, amelyek alapján a megőrzés időtartamát a szigorúan szükséges mértékre való korlátozása érdekében meg kell határozni.

A Bíróság továbbá megállapítja, hogy az irányelv nem ír elő kellő biztosítékokat, amelyek lehetővé tennék az adatok hatékony védelmét a **visszaélés veszélyével** szemben, valamint az adatokhoz való bármely jogtalan hozzáféréssel, illetve azok bármely jogtalan használatával szemben. Többek között megjegyzi, hogy az irányelv lehetővé teszi a szolgáltatásnyújtók számára gazdasági megfontolások figyelembevételét az általuk alkalmazandó biztonsági szint meghatározásakor (nevezetesen a biztonsági intézkedések bevezetési költségei tekintetében), és hogy nem biztosítja az adatok visszafordíthatatlan megsemmisítését a megőrzésük időtartamának lejártakor.

A Bíróság végül kifogásolja, hogy az irányelv **nem** írja elő, hogy az adatokat **az Unió területén őrizték**. Így az irányelv nem biztosítja teljes mértékben a független hatóság általi védelem és biztonság követelménye tiszteletben tartásának ellenőrzését, amint azt a Charta egyébként kifejezetten megköveteli. Márpedig az ilyen, az uniós jog alapján gyakorolt ellenőrzés a személyes adatok kezelése tekintetében a személyek számára biztosított védelem tiszteletben tartása lényeges elemének minősül.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106